

„Edinost“

Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 6. uri zvečer.

Naročnina znaša:

Za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nč.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasillo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglašit. se računajo po pogobu.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglaš se plačevati uredništvu. Naročnino in oglaš se plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, 11. moiste.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Glas vpijočega v puščavi.

Dunajska »Reichswehr« piše z ozirom na noveje irredentarske demonstracije v Trstu:

Žalovanje po vsej Avstro-Ogerski se je pojavljalo spontanno in brez pridržka — z jedno jedino izjemo, a ravno ta je značilna. V Primorskem, v »e. kr. Primorskem«, da govorimo z glasilom Wolfa in Schönererja, in sosebno še v glavnem mestu Trstu se je to žalovanje zlorabljal; neprikrito in vidno tudi za najblodnejše oko se je demonstriralo za »proč od Avstrije!«. Mi smo sovražniki vsacega potajevanja in imenujemo otroka pri njega pravem imenu, če tudi bi imeli priti v nevarnost, da razdražimo proti sebi celo gonjo in da nas bodo dolžili denuncijantstva. S tihotapljanjem in zakrivanjem se zlo ne obrne na bolje. Le po brezobzirnem razkrivanju rak-rane more priti bolje. Po oficijelnih poročilih, prikazujočih stvari v lepši luči, je bilo tudi pred 40 leti v Lombardiji in na Beneškem vse najboljše in najlepše urejeno, dokler niso bili Avstrijci, ne sluteči ničesar, nekega lepega dne nekoliko nemilo vzdramljeni po dobro pripravljeni izgubi teh dveh pokrajin, v katerih je država investirala neštete milijone, — vzdramljeni iz njih iluzij. Le ne varajmo se nikar: v Primorju in sosebno v Trstu ne le da dela številna in gibčna stranka »a odrešenje«, ampak ona je že — vsled prijenjevanja oficijelnih činiteljev — postala tako drzna, da o belem dnevu uganja nago izdajstvo domovine.

Ali — tako porečejo oni olupševalci po poklicu — čemu vse to razburjenje? Saj so se v Primorju — kakor povsod v državi in kakor se spodobi nasproti prijateljski in z nami zvezani državi — ti pojavi sozolja po velikem delu vršili po inicijativi cesarskih oblasti in so se teh pojavov udeleževale avtonomne korporacije. Ako pa so te poslednje posebnost dajale izraza svojim soplemskim čutstvom, razvnetim po umorstvu v Monzi, tega jim ni smeti šteti v zlo. Gotovo ne, in to smo že povdarjali tudi mi in opetovano. Ali v Primorju, zlasti pa v Trstu, so šli daleč preko te črte in so uprizorili demonstracije, katero treba obsojati tembolj, ker je bila uprizorjena v ožigled neizrečeni nesreči, ki je zadela sosednjo deželo. Tu je rekel deželni glavar istrski v javni seji dež. zbora, da umorstvo kralja pomenja veliko zgubo za

skupno italijansko ljudstvo, s katerim seveda »delimo čutstva, ker nas spajajo vezi jezika, zgodovine, genija, interesov in skupnosti.« Campitelli je zaključil z željo, »dabi ubijalska krogla ne zadrževala hiše Savojske na potu do cilja!« Ali ni to dovolj jasno? In tržaški župan dr. Sandrinelli je povdarjal v svojem govoru, da je tržaško ljudstvo doletela velika nesreča. Istotako je bil v brzojavki mesta tržaškega na ministra kraljeve kiše italijanske izražena »bratska žalost«. Poreče se morda, da to so fraze, katerih ni smeti smatrati pretragično. Žal, da ne moremo dalje uporabiti materijala, ki ga imamo na razpolago in ki le preveč opravičuje stališče naše. Gospod državni pravdnik v Trstu nam je napravil črto čez račun. Zaplenil je tržaške liste, v katerih so bile natisnjene brzojavke društva Progresso in vseničiliške mladine »della Regione Giulia« na ministrskega predsednika italijanskega, Saracco, in brzojavko štirih državnih poslancev na ministra kraljeve hiše. Sicer pa že konstatacija tega dejstva pripoveduje več nego preveč. Mi se omejujemo le na opazko, da so gospodje poslanci dr. d' Angeli, dr. Cambon, dr. Hortis in Mauroner govorili tako, da se absolutno ne strinja s prisego, storjeno o njih vstopu v avstrijski parlament, in bi bilo misliti poprej, da so ta četorica člani rimske komore, ne pa avstrijskega parlamenta. In vrhu tega so si še v deželnem zboru istrskem naročili nekegov izraz zgražanja, kjer so ostro interpelirali vlado radi rečenih konfiskacij. Gospod vladni zastopnik, ki je očitno jako nežne nravi, pa ni govoril z gospodo — nemški po italijanski, ampak je opazil le blago, da je bila »oblika onih žalnih pojavov nedopustna z avstrijskega stališča«. To je bilo vse. In potem naj bi italinišimom ne rasel greben?

Isti so tudi večer, na dan pogreba kralja Humberta, podali v Trstu mičen epilog, o katerem smo poročali po nekem, gotovo jako prizanesljivem telegramu v nekem nemško-liberalnem glasilu, in smo s tem popolnili poročila oficijelnega brzojava, ki so več nego prizanesljiva o takih prilikah. Sicer pa se ve, kaj je razumeti pod »izzivalnimi klici«, ako so došli iz Trsta. Sicer pa nam je današnja popoludanska pošta prinesla izvirnih poročil iz Trsta in Gorice, gledé katerih živo obžalujemo, da jih ne moremo doslovno reproducirati. No, mi nočemo izzivati roke državnega

pravdnika, ki po avstrijski konfiskacijski praksi ne dela nobene razlike med subjektivnim in objektivnim stanjem stvari. (O tem bi mi mogli zapeti svojo pesem po skušnjah iz najnovejših dni. Op. ured. »Ed.«) Mi smo torej ta poročila priobčili le jako stanjšana in ublažena, ali že iz teh je razvidno, kaj vse mislijo naši sodržavljanji italijanskega jezika tam doli ob Adriji, da jim je dovoljeno...

Ali se hoče še več? Ali je politika tiča noja v našem Primorju res dozorela toli sijajnih rezultatov? Mi menimo, da se je pokazalo ravno nasprotno. Z zistomom neodločnosti in mlačnosti se v Trstu ne pride dalje. Žal, da je ta zistem ono, ki je edino ostalo stalno v menjavanju namestnikov, naj že nosijo imena Depretis, Rialdin ali Goëss. Zadnji čas je, da bi italinišime v Trstu, če treba tudi z uporabo najenergičnejših sredstev, poučili, da sta Trst in Primorska avstrijska in da ostaneta avstrijska; da je Italijanom Primorja, kakor vsem prebivalecem Avstrije, prva dolžnost, da služijo tej državi in da se pokoré nje zakonom. Mi ne moremo nikakor pripoznati, da zadostuje že to, ako se gospodje tržaški poslanci čutijo Avstrijce tedaj, kadar treba, da narodi Avstrije doprinesejo težke žrtve za materijalno povzdigo Trsta. Najprvo avstrijska kupčija in potem velikoitalijanska zabava — tega stališča ne moremo pripoznati nikakor. Enkrat treba vendar napraviti čisto mizo. Saj se tu avstrijska dobrodušnost le zasmehuje in zlorablja. In kako naj nas respektujejo v inozemstvu in kako naj uživamo ugled, ako se nam v notranjem more nekaznjeno kazati izdajstvo domovine?! Ali se s tem ne vspodbujajo indirektno vsi hiperradikalni in destruktivni življi drugih narodnosti, da tudi oni od svoje strani in na svoj način posnemajo tržaški izgled?! S sedanjim zistomom v Primorju treba enkrat prenehati in to temeljito. Italinišimi se že upognejo po malem, ako se jim pokažeta resnost in energija. Tako, kakor dosedaj, ne more in ne sme iti dalje.

Kar pripoveduje »Reichswehr«, je vse res in neoporečno in je tudi tako staro, kakor so stari — grehi vladnega zistema v Trstu, ali bojimo se — ne, zverjeni smo, da tudi ta glas dunajskega lista ostane glas vpijočega v puščavi!

Slomšekova slavnost na Ponikvi.

(Dopis s Štajerskega.)

(Dalje.)

Ni ravno strma pot, po kateri smo v kakih 15 minutah prišli do slavoloka, kjer nas je pričakoval in pozdravil občinski odbor.

Se nekaj pota, in bili smo na lieu slavnosti. Od slavoloka naprej smo šli kakor kaki triumfatorji.

Z vsake hiše, tudi najbornejše, so nas pozdravljale trobojnice in pred hišami so stali njih lastniki; nemo so zrl na nas, a ponos se jim je čital na obrazih, češ: sinu naše Ponikve ste prišli slavit! Matere so vzdigale svoje otročiče, da bi nas bolje videli. Nežne roke rodoljubnih gospic so nas obispale s cvetjem... in neko posebno, nenavadno navdušenje je prešinjalo naša srca.

Ponikva nam ni bila več borna slovenska vasica. To je bilo gibanje in vrvenje: glava pri glavi — vse ceste, vse poti, vrti itd. itd. polni ljudstva.

Našli so se znanci od vseh krajev in veselo so si stiskali roke; sklepala so se nova znanstva; krog naših poslancev in drugih vplivnih politikov pa so se zbirale gruče, da bi ujele morda kako tajnost izza političkih kulis. No, gospodje sicer niso bili ravno zapeti gori do brade — pa kake senzacije, nalne političke vesti le nismo čuli.

S cerkvenega stolpa so se oglasili zvonovi, ki so nas vabili k sv. maši in zvoki sokolskih trobent so se mešali s pobožnim zvonjenjem.

Farna cerkev v Ponikvi menda še ni bila nikdar tako polna — do 4000 oseb je bilo v njej in par tisoč je bilo ljudstva krog nje. Cerkev je bila jako okusno odličena, s stolpa je vihralo več dolgih zastav in sicer narodnih, papežev in cesarska.

Glavna točka cerkvenega obreda je pač bil govor dr. Medveda. Govoril je, kakor zna govoriti le — dr. Medved. Kazal nam je v iskrenih, navdušenih besedah Slomška: svečenika, kristijana, verskega učitelja, svetega škofa. Zaključek tega prekrasnega govora je bila prošnja do Slomška: Za naš mili rod Boga prosil!

Da nismo bili na svetem kraju, gotovo bi bili zaorili enoglasni: »Živio Slomšek, živio dr. Medved!«

Sv. mašo je daroval celjski opat Ogradi ob veliki asistenci. Zdelo se nam je pomembno, da je ravno opat Ogradi maševal, ker on je za sedaj najpopularnejši cerkveni dostojanstvenik na južnem Štajerju. Pravi vzor narodnega duhovnika je bil res prvi poklican, da proslavi Slomška.

S kora je zadonelo ubrano petje; mešani zbor celjskega pevskega društva je zbral svoja najboljša grla. Celjsko pevsko društvo je na glasu kakor najboljšje pri nas in se odlikuje v vsaki koncertni dvorani; no, tako lepo pa še ni bilo kakor o tej priliki; je pač pelo Slomšku!! Pri orgljah je sedel vodja celjske orglane šole, K. Brvar — znan kakor jeden najboljših orglaveev. O kako so pele ponikovske orglje pod njegovimi prsti. Na koro je bila tudi celjska narodna godba, ki je dokazala, da jej cerkvena godba ni tuja.

Med tem, ko so na koro donele orglje, je svirala godba in se glasililo milo petje, daroval je pri stranskem oltarju — skrito in tiho, da se nam je milo storilo — sv. mašo v slovanskem jeziku slovanski duhovnik Vasilij Sosnovski.

Slovanski duhovnik ni smel na slovenskih tleh v slovenski cerkvi slovesno darovati v slovanskem jeziku sv. maše, da-si je to bilo v programu slavnosti, ni smel, ker j

PODLISTEK

17

Zinka Brazilijanka.

Povest. Spisal Ivo Trošt.

Nerad se je udal! pa Rado že ve kaj dela.

Naslednje jutro so bili zopet v prejšnji gostilnici. Tu jih je čakal neznan človek, ki jih je zvedavo in oblastno motril, s posebnim zadovoljstvom zlasti Zinko.

Tudi zajutrek ni zaostajal za slastnimi založaji prejšnjih dni. Danes ni Rado štedil s pijačo. Pridružila se jim je tudi mlada gospa, nekoliko pegavega lica, in skušala govoriti z Zinko in braziljanci.

Mirno in tiho je le-ta odgovarjala, kar je umela. To je gospo veselilo.

— Kje si se naučila, deklica?

— Sama, gospa. Pa znam malo, oprostite!

— Lepo je to; če si se toliko, se lahko še več. Bi-li hotela pri meni služiti?

Zinka ni odgovorila, marveč je pogledala očeta, ki pa ni umel prasanja. To je opazil Rado in takoj začel posredovati. Pojasnil je gospej, zakaj je deklica zadovoljna ostati v Braziliji.

— Brava, brava Teresa! Sacrificio generoso! Dobro, dobro, Tereza! Plemenita žrtev to!

In potapljala jo je gospa po rami, Zinka je pa začela jokati spomnišva se, da na semnjih mesarji živino malo ali nič drugače ne izbirajo — v korist svojemu žepu in lačnim želodecem.

— Ne boj se hčerka, jo je tešila in še sama brisala solze. — Moji otroci so dobri; tudi plačilo boš imela, da se ti ne bo treba pritoževati.

Zmenili so se za osem let.

— Pa takoj denar, prosim, je pomagal Rado navidezno v skrbah.

— Ni mogoče, je odkimala gospa — polovico če hočete; več ne merem.

— Ljudje pa tudi ne morejo domov, gospa.

— Jaz tudi ne morem, če pa umre? —

— Sennor, e, lepo Vas prosim! Pogledajte no: tako le mlada in eveteča ne umre, kaj?

Zinka je zopet plakala.

— Torej za deset let; polovico dam naprej; to bo zadostovalo.

Gregor je hčerki pomirljivo prikimaval, češ: ne boj se! Toliko že zmoremo še doma, da vrnemo to vsoto. Bodo pomagali.

Tudi Rado je tačas nekaj pošepnil na uho tujemu gospodu, potem je pripeljal od nekega človeka, o katerem je trdil da je doktor, ki napiše pogodbo.

Toda vsaka imenitna stvar se ne sme

izvršiti kar tako naglo, potrebuje časa. Zato so se zopet gostili, sedaj pa vsi.

Slastne pečene ribe, fino pecivo, slaščice in črno vino v debelo opletenih steklenicah, potem mrzla pečenka, slanina, piščanci s solato in okuhano sadje, pa zopet tisto sladko vince, — kdo ne bi na taki pojedini zabil celo na svojo srečo?

Male sestrice in bratce so se ohrabрили celo toliko, da so počeli, sprva po tihem, potem pa vedno glasneje peti tisto znano:

lajbiček zametov,

kđaj se boš spametov?

kđaj se boš spametov?

Gregorček moj!

S to pesmijo so najraje dražile hrtea, danes jo je Gregorček tudi sam pel in sicer kar počez.

Oživel je tudi tuji gospod, dajal za pijačo in ponujal čašo za čašo, zlasti Zinki pa očetu Gregorju.

Ko se je bližalo poldne, se je očetu že naslonila glava na mizo. Vino ga je zmoglo. Otroci so pobirali ostanke jedi po mizi, hodili skozi vrata na ulico in zopet v sobo. Nekateri so tožili, da jih boli glava, drugi, da jim je slabo; starejše deklice so sramežljivo popraševale, da-li niso že zopet na morju, ker se jim želodec — guglje...

(Pride še.)

slovenski naš vladika prepovedal v zadnjem trenutku ...!

Ne vem, da-li bi bilo prevzvišenemu knezoškofu dru. Napotniku ljubo, ako bi bil slišal vse pikre besede, ki so bile naslovljene na-nj?! Splošno pa se je obsojal mariborski stolni kapitelj.

Anton Martin Slomšek je bil prvi škof v Mariboru — — — torej bi vendar bilo umevno samo ob sebi, če bi se stolni kapitelj vsaj po zastopnikih udeležil te prekrasne slavnosti! Ljubljanski stolni kapitelj je bil zastopan in jako častno: po dveh kanonikih — iz Maribora pa jih ni bilo ...

Naj ne misli nihče, da pišemo to morda zato, ker smo kaki liberalci, ali kakor se to že pravi — Bog ne daj — saj so tudi navzoči duhovniki — in bilo jih je veliko število — neprikrito izražali svoje zaupanje. Pač ni več Slomškega v Mariboru!

Po cerkvenem opravilu, ki je trajalo do poludne, podali smo se k ljudski šoli. Na čelu je korakala celjska narodna godba, za njo »Sokolci« in druga društva — z vihrajočimi zastavami — in nepregledna, neštevila množica ljudstva.

Vse je stegovalo vrate in nestrpno čakalo, da se odkrije spominska plošča, (Pride še.)

Politični pregled.

TRST, 11. avgusta 1900.

Deželni zbor istrski. V soboto je bila zopet in, kakor pravijo, predzadnja seja deželnega zbora istrskega. Navzočih je bilo 19 poslancev večine. Dr. Depanher je predlagal resolucijo, s katero deželni zbor istrski protestira proti rabi dvojezičnih tiskovin na istrskih davčnih uradih ter nalaga deželniemu odboru, da stori potrebno, da se to žaljenje — italijanskega značaja dežele odpravi. — Statut zemljiškega kreditnega zavoda so sprejeli v drugem in tretjem čitanju, istotako v tretjem čitanju zakon o zboljšanju učiteljskih plač in zakon o postajah za bipeplemenilnike. Zakon o deželni dokladi na državno žganjarino so sprejeli v drugem čitanju. — Končno so prečitali posl. Viduliche in tov. interpelacijo, ker je okrajni glavar v Malem selu prepovedal mašo-zadušnico za pok. kralja Humberta. Interpelanti se sklicujejo zlasti na dejstvo, da so bile drugod po mestih in trgih »Giulie« dovoljene maše-zadušnice.

Naša zveza z Italijo. Jeden dalmatinskih poslancev piše v »Information«: Klavzula o carini na vino, proti kateri postaja v Dalmaciji vedno večje gibanje, ni edina gospodarska šiba, ki preti Dalmaciji in vsemu Primorju sploh iz ozirov naše monarhije do trozveze in sosebno do Italije. Še jedna šiba je, ki je istotako nadležna in deluje istotako škodljivo — to so privilegiji, ki jih uživajo v našem morju italijanski ribiči, sosebno Puljezi in Čožoti. Po zistemu, kakor oni vrše ribištvo, uničujejo ribe in odjemljejo našim ribičem kruh. Ali dosedanja pogodba jim dovoljuje to, in dokler obstoji, se jej treba pokoriti. Italijanski ribiči pa se ne omejujejo na to, da izkoriščajo določila pogodbe, kakor jim ugaja, ampak lové tudi na mestih, kjer jim ni dovoljeno po pogodbi, ob obrežju namreč, in med prebivalstvom Dalmacije je mnogo utrjeno meanje, da s strupom moré ribe. Zlasti iz Dubrovnika prihaja tožeb v tem pogledu, kjer tuji ribiči res uničujejo, kakor se more prepričati vsakdo in na svoje oči. Agitacija, ki so jo uveli hrvatski poslanci Dalmacije, ni naperjena torej le proti obnovljenju klavzule o carini na vino, ampak tudi, in istotako intenzivno, proti drugim določilom v avstro-italijanski trgovski pogodbi, ki žugajo prebivalstvu Dalmacije, živečemu itak v strašni bedi, s popolno pogubo. Zadnji čas bi bil, da bi vlada temeljito proučila tozadevne razmere in da bi začela misliti na druge kompenzacije za Italijo, kajti v dosednji obliki se trgovinska pogodba ne sme obnoviti, ako nočejo cesarju zvesto slovensko prebivalstvo Dalmacije pognati v obup.

Duvalizem — vir vsemu zlu. Glasilo krščanskih socialistov dunajskih »Deutsches Volksblatt« prinaša članek, v katerem trdi, da ne veljajo nič vsi nasveti, ki prihajajo sedaj od raznih strani za saniranje zavoženih parlamentarnih odnosov v Avstriji. Stališče krščansko-socialnega glasila, oziroma vzrok, iz katerega odklanja vse nasvete, je pravilen, nepobiten. To je naše stališče od nekđaj. Da čujemo torej! »Deutsches Volksblatt« zaključuje svoj članek tako-le:

»Vsa avstrijska ustava je zgrajena na duvalizmu. Ta fundament pa je s časom postal slab, da, isti niti ne obstoji več, kakor je obstal prvotno. Duvalizmu je bil predpogoj, da bodo na Ogrskem vladali Madjari, v Avstriji pa Nemci. Na Ogrskem si utegne terorizem Madjarov, podprt od židovstva in liberalizma, vzdržati gospodstvo še za nekoliko časa, trajno pa gotovo ne; v Avstriji pa je gospodstvo Nemcev, liberalni centralizem, po lastni krivdi Nemcev in po neskončnih zamudah, ki jih je zagrešila nekdanja verwaltungsrathspartei, popolnoma ponesrečilo in je odgospodarilo za vedno ter odigralo svojo ulogo za vedno! Nadvladje Nemcev, kakor je bilo v predpostavki pogodbi od leta 1867, je nemogoče za vse bodoče čase. Sicer se res trudijo neke tajne sile, da bi tudi v Avstriji zopet utrdile gospodstvo liberalizma — ali to prizadevanje je zopet zastoj! Za liberalizem v Avstriji ne pridejo nikdar več tisti lepi dnevi, kakoršnje je videl v letih 1867, 1868 in 1869! Stari Sekmerling bi rekel: Mi moremo čakati! Čakati do konca leta 1901, kajti do takrat si skupni proračun dovoljen od delegacij, pred novembrom 1901 ne potrebujemo tudi državnega zbora.« — Ali do takrat se lahko tudi mnogokaj zgodi. Mi resumiramo: Nikdar popred ne pride v Avstriji do miru in resničnega parlamentarnega življenja, dokler ne bo sedanji duvalizem odpravljen in se ne ustvari povsem novo razmerje do Ogrske: dokler Avstrija ne uredi — neodvisno od Ogrske in osvobodjena od ogrske svinčene teže — svojih ustavnih odnosov in sploh vseh starih stvari samostojno, da bo skrbela za-se in bo svoja sredstva rabila za svoje namene.

Sedaj ne bi trebalo Luegerju in tovarišem drugega, nego nekoliko — logike in konsekvence, pa bi bili dobri prijatelji. Logike in doslednosti pa pogrešamo popolnoma pri njih, sicer ne bi mogli govoriti, da je v duvalizmu vse zlo, ker je nemškemu nadvladju v Avstriji odzvonilo za vedno, a hkratu, v praktični politiki, vleči na jedri vrvi s strankami, ki svoje pretenzije opirajo baš na duvalistiško uredbo monarhije in ki zahtevajo — nemško nadvladje!!

Avstrije — grobokopi. Ugledni list »Kölnische Volkszeitung« se bavi na uvodnem mestu z vestjo, da hoče nemški urad za vnanje stvari — in sicer na prošnjo »evangeliske zveze« — posredovati v prilog onim propovednikom, ki prihajajo iz rajha v Avstrijo — kurit agitacijo za »proč od Rima«. Rečeni list ne more verjeti temu. Spominja, kako razdraženi so bili svoj čas oficijozni listi nemški, ko je grof Thun kritikoval izganjanje Čehov iz Nemčije, in povdarja, da mora vedeti sleherni otrok, kaj bi se zgodilo z inozemskimi katoliškimi duhovniki, ako bi prišli v Nemčijo agitirati proti deželni protestantski cerkvi!! Takoj bi jih spravili preko meje. Vse gibanje »proč od Rima« izkoriščajo le nemški nacionalci, ker bi hoteli, da se Avstrija in Nemčija združiti, o čemer pa naj bi prva država igrala ulogo prstnega, druga pa železnega klona.

V nadaljnji polemiki z listom »Voss. Zeitung« opominja »Kölnische« na dejstvo, da so v Nemčiji sredi 80 let iztirali 40.000 Poljakov in jim uničili ekzistenco. Sedaj pa, ko je avstrijska vlada zavrnila par agitatorjev v sukni propovednikov, sedaj se zgražajo liberalni nemški listi na politiki dragonad avstrijske vlade. Gibanje »proč od Rima« ne prihaja iz srea nemškega naroda, nje cilji so zgolj političen nravi. Tega gibanja so se polastili politiki, ki delajo na razpad Avstrije in ki hrepené po pruskem žezlu. Avstrijska vlada, ki bi se takemu gibanju ne postavila po robu, bi zaslužila — pravi »Kölnische« — da se uvede proti njej nagla sodba radi veleizdaje. Vsakako bi pruske oblasti v takem slučaju razvijale vse drugačno energijo. Ako bi ne imeli v Avstriji več toliko odločnosti, da zavrnejo agitacijo, kateri je namen: deljenje državnega ozemlja, potem bi se moglo — tako zaključuje kolonjski list — uresničiti prorokovanje francoskih listov, da bo za posest Češke in obdonavskih pokrajin odločal meč med Nemčijo in Rusijo.

Tem izvajanjem v nemškem listu bi pridodali mi par opazek.

Nemški nacionalci so torej grobokopi Avstrije — a ti nemški nacionalci igrajo prvo vijočino v nemški gemeinsbürgschaft; pred njimi se tresejo toliko dvorni svetniki v nemških skupinah, kolikor tudi oni liberalni veleposestniki, ki so vzeli patent na svoje avstrijstvo; pred njimi — nemškimi nacionalci — delajo svoje poklone Lueger in tovariši,

ki sicer toli radi paradiirajo z — črno rumeno kokardo. In pred vso to nemško skupnostjo, kateri dajejo direktivo nemški nacionalci, se v svetem strahu upogibljejo avstrijske vlade in v tem strahu pred — grobokopi se merijo pravice drugim narodnostim. Če človek drži na umu nad vse primerno označenje ki je je »Kölnische Zeitung« prišla rovanju nemških nacionalcev in ako ne pozabi, da isti nacionalci potom svojih zaveznikov morejo odločevati glede smeri politike v Avstriji potem se mora vdariti ob glavo in strmeti, da je še takih — slepcev na svetu, kakoršnji so avstrijski državniki.

Tržaške vesti.

Irredentarski anarhisti. Kar delajo križem sveta anarhisti ali prekuenhi, to isto delajo sedaj tržaški irredentari! Razlika obstoji le v izvrševanju zločinov. Te dni je tržaška svojat razposlala vse polno grozilnih pism na razne veljake — ne irredentarje. Ti umazanci ne delajo nikake razlike med Slovanom, poštenim Italijanom ali Nemcem! Vse, kar ne trobi v njihov rog, bi hoteli uničiti. Trgovci, veliki in mali, uradniki in samostalni meščani so te dni pod pritiskom pismenih in ustmenih groženj razobesili znake »žalosti«.

Gospoda namestnika ni v Trstu, da bi videl in slišal, kaj vse uganjajo naši dobri Lahoni. Pričakovati bi smeli pa, da drugi gospodje, ki ga nadomestujejo, store svojo dolžnost, da namreč enkrat na pristojnem mestu primerno osvetle, kam da smo že prispeli z lahonskimi »otročarjami«! Znano nam je, da je redarstveno vodstvo prejelo več grozilnih pism namenjenih poštenim meščanom; tudi o tej oblasti bi smeli pričakovati, da stori svojo dolžnost na pristojnem mestu. Skrajni čas je (vsaj mi mislimo tako), da se vkrene nekaj konkretnega proti nemirnim polentarjem, drugače bo — prepozno! Najbolje sredstvo v paraliziranju tega rovarjenja bi bilo, da vlada v sredini mesta odpre slovensko šolo, kjer bi se naša mladina vzgajala na narodno-patriotični podlagi! To bi bil najboljši lek za sedanje razdivjane razmere! Neki višji magistratni uradnik je svojedobno priznal sam, da bi kmalo bilo konec italijanskemu nadvladju, ako bi Slovenci dobili le eno šolo v mestu, kajti — tako je menil — eni šoli bi po naravni stvari morale slediti še druge. To izjavo lahko potrdi vladni šolski nadzornik Zavagna, ker je tudi on slišal, ko se je izgovorila.

Mi moramo opazovati na našo žalost, kako se naši sinovi odtujujejo svojemu narodu, kako prehajajo v tabor lahonstva in kako potem nastopajo proti nam in — proti državi naši! Ako ne iz ljubezni do nas, ako ne iz praviceoljubja, dati bi nam morali šol v interesu države! To je fakt, pa naj ga taje, kolikor hočejo! Naj se reče, kar se hoče, kar se je dogajalo te dni, to je bilo vrhunec predrznosti, in bi moralo vzdrniti celo tisto svetovnoznano avstrijsko dobrovoljstvo in kurirati avstrijsko slepoto. In če ne bi bilo drugega, mi vsaj bi menili, da je oblastim v dolžnost, da brani poštene meščane pred terorizmom kogar-si bodi. Kako in kaj bi bilo storiti, o tem naj razmišljajo oni, ki so poklicani v to in ki so krivi, da smo dospeli na vrhunec!

Noi siamo triestini e non Italiani. (Mi smo Tržačani in ne Italijani). Pišejo nam: V dnevih »velike žalosti« je prišel iz Italije lastnik neke tukajšnje velike trvdke. Ta mož je tako zagrižen proti nam, da niti govoriti slovenski ne pusti v svojem skladišču. Ko je pa zagledal nad vrati črne znake žalovanja, se je grozno razsrdil in je dal takoj strgati vsako znamenje »žalosti«. »Mi smo Tržačani in ne Italijani« je rekel vodju svoje trgovine, ki je na to prav pošteno molčal! Da pa ne bi mislil kdo, da je to izmišljeno, izjavljamo, da moremo postreči z imeni.

Minoli četrtek so na naši zadušnici za kralja Humberta peli pevec stolne cerkve. Po dovršeni službi božji so plačali te pevce, kakor običajno — manje po 20 stotink, katere so pridržali za za-lego!!! To so dobrovoljni darovi — kaj ne?! **Provokacija na ulici.** Pišejo nam: Minoli teden je neki naš mladenič čital »Edinost«, grede po ulici Molin grande. V tem mu je prišel nasproti neki magistratni redar, ki se je izzivalno ustavil pred našim človekom, gledajoč mu v — »Edinost!«

Posledica je bila, da je radi tega izzivalnega čina naš mladenič zgubil potrpljenje ter vprašal rečeni organ javnega reda, čemu da ga tako izzivalno gleda! Mestni organ je takoj

izustil, »in nome della legge la ze arrestato« (v imenu zakona ste aretirani), kar je našega čitalca - hudodelnika razburilo tako, da je izjavil: Jaz grem na redarstveni urad, ako pride c. kr. redar, z vami pa ne. Magistratni organ pa je potem rabil silo, je vdaril aretiranega dvakrat, ter mu zvezal roko. Na c. kr. redarstvenem uradu so aretiranega zaslislali in ga izpustili, seveda s pojasnilom, da se mu bo braniti na sodišču.

Za danes brez komentarja; po razpravi se povrnemo k temu dogodku.

»Zalega« in »žalost«. Pišejo nam: Kar strmeti mora oni, ki čita cele stranice objavljenih darov za »Zalego« o priliki smrti laškega kralja.

Nabrala se je lepa svota, da-si vidimo, da so gospodje z doktoratom darovali le po 10—20 stotink! Celo plemenitašev je, ki so darovali po — 10 stotink, kar ne dela prevelike časti njih požrtvovalnosti.

Magistratovih uslužbencev, višjih in nižjih vrst, je gotovo nad 1000, ti imajo svoje družine in somišljenike, zato menimo, da bi se lahko poštenim potom nabralo precejšen kupček in je sramota, da ti umazanci še varajo javnost z zlorabljenimi imeni!

Sobotni »Piccolo« je prinesel imena vseh težakov laške trvdke B.! Ko so ti doznali za sleparijo, so tako energično protestirali, da je oni, ki je napravil to sleparijo, moral — da-si je njih predpostavljani — bežati!

Pet težakov da je dalo vsak po 20 stotink. Navedeni so z imenom in priimkom; to je nesramno, ker dotični težaki niso nič darovali in nič vedeli o tem, vedel pa je magazin, ki je plačal in dal objaviti imena dotičnih delavcev!

Ni-li to sramota za kolovodje irredentizma?!

»Slovensko pevsko društvo« je praznovalo včeraj desetletnico svojega obstanka. Zbok razmer, kakor so navstale po nestrpnosti naših nasprotnikov, ki bi hoteli se silo udušati baš našo društveno organizacijo, dobro vedoči, da je to podstava naši splošni narodni organizaciji — zbog obstoječih razmer torej ni mogla biti slavnost »Slov. pevskega društva« blesteča in šumna in se je morala stisniti v jako skromen okvir. Morda pa baš zato, ker je bila skromna, je bila tem ganljiveja. Baš zato, ker je na tej skrivnosti videl in občutil vsaki udeležnik, s kakimi težavami se morajo boriti naša društva, je tudi tem više cenil delovanje društva, ki je skozi desetletje premagovalo tolike težave. Baš skromnost in priprostost sta provzročala, da je bila to slavnost — sre in ob vsakem nastopu društva-jubilarna na včerajšnji slavnosti so govorila srea svoje čestitke.

Splošno se je odobraval, da se je društvo o tej priliki odreklo zelo vabljivi ambiciji, da bi briljiralo z novimi zbori. Same stare častitljive skladbe — mej istimi tudi naš čestitljivi in veličastni »Naprej« — je postavilo na program, kar je odobravati, kajti na ta način so take slavnostnosti to, kar morajo biti: nekaka zgodovinska rekapitulacija. In kako dobro jo je pogodilo društvo se svojim programom, to je moglo razvideti iz prisrčnih ovacij, ki mu jih je prirejalo občinstvo, katerega je bilo kakih 2000 glav. Tudi Wagnerjevi godbi moramo izreči vse priznanje, kajti soglasna sodba je bila ta, da tržaški Slovenci še nismo imeli na razpolago tako dobre, v izvajanju vestne in zajedno tudi tako pridne glasbe.

Tudi telovadec »Tržaškega Sokola« je naše občinstvo zopet včeraj obsipalo se svojimi simpatijami. Včeraj smo videli vnovič, kako se te simpatije raztezajo od razumnika do prostaka. Telovadec so izvajali svoje vaje precizno in z ljubeznijo in so delali vso čast neutrudnemu učitelju in voditelju svojemu, bratu Bergantu.

Vrt družbinih zavodov pri sv. Jakobu je bil lepo odičen z zastavami in balončki; in ako povemo še, da so se dvakrat prižigali krasni umetniški ognji, da sti bili na vrtu etablirani dve gostilni, in da je imela vsa zabava od začetka do konca značaj pobratimstva, bi mogli zaključiti to poročilce, ako ne bi bilo še nekoga, čegar ime je tesno spojeno z življenjem, delovanjem in vspehi »Slov. pevskega društva«. Ta nekdo je vsemu tržaškemu Slovenstvu toli simpatični, za razvoj glasbene in pevske umetnosti med nami toli zaslužni pevovodja Srečko Bartel. Zgodovina delovanja in vspehov »Slov. pevskega društva« je zgodovina nešteti ur truda, skrbi, žrtv od strani Srečka Bartela in pa tiste ljubezni, ki hodi zmagovalno svojo pot dalje, preko vseh težav do cilja! Včerajšnja desetletnica »Slov. pevskega društva« je bila torej tudi

Srečka Bartela jubilej! Bog ga ohrani še mnogo let »Slovaškemu pevskemu društvu«, da bo to v drugem desetletju svojem tem lepše evelo in se ravzijalo tržaškim Slovencev v ponos!

Najdeno. V poslopju tuk. magistrata so našli dne 7. t. m. svoto denarja. Lastnik naj se oglasi pri voditelju mestne blagajne.

S smodnikom se je igral v soboto 11-letni Ivan Bradač iz sv. Marije Magdalene spodnje št. 355. Smodnik se je zažgal ter opekel neprevidnega dečka v obrazu in na rokah. Dečka so spravili v tukajšnje bolnišnico.

V bolnišnico so sprejeli v soboto 34-letnega dninarja Dominika Sturasa, ki je ponesrečil o gradnji neke hiše; perico Jero Kumar iz ulice Rigutti št. 7., ki se je opekla s kropom in 20-letnega mehanika Viktorja Senico iz ulice Istria št. 35. kateremu je o delu zletel košček železa v levo oko ter mu isto nevarno poškodoval.

Nepreviden voznik je zvrnil v soboto popoldne voz, v katerem so se vračale tri okoličanke iz Trsta v Bažovico. Kmetice so se poškodovale na več mestih ter jim je rešilna postaja podelila prvo pomoč. Tudi konj je poškodovan. Nesreča se je zgodila v ulici Giulia, na nekem mestu, kjer popravljajo tlak.

Misterijozno ranjenje. Minolo noč je neki izvošček naletel v ulici Sette Fontane na mladega človeka, ki je omahoval in se potem zgrudil na tla. Mladenč je bil preboden v prsa. Rana je bila nevarna. Pravil je, da sta ga dve nepoznani osebi napadli, koje šel iz gostilne »Alla civetta«. Jeden teh dveh da ga je držal za roke, drugi pa ga je ranil z nožem. Ranilec da sta zbežala.

Kmalu na to je prišel na zdravniško postajo neki 33-letni težak, ki je imel rano blizu senca, katero je bil dobil v isti gostilni »Alla civetta«. Le-ta je stric prvemu ranjencu

Dražbe premičnin. V torek, dne 14. avgusta ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v ulici Belvedere 4, pohištvo; v ulici S. Lazzaro 12, pohištvo, kočije in stvari za kočijaže; v ulici Ireneo 6 in ulica Cordajuoli 2, nove mobilje in pohištvo; v Škedenju 443 in v ulici Sanità 8, pohištvo in dragocenosti; v ulici Boschetto 34, pohištvo, konj in voz; na trgu delle Legna 10, pohištvo; v ulici Campanille 9 in v ulici Aequedotto 57, pokrivala za luči in pohištvo.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 19.5., ob 2. uri popoldne 26.5 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 762.0 — Danes toplomer ob 7. uri zjutraj 24.0 C. — Danes plima ob 10.56 predp. in ob 10.54 pop.; oseka ob 4.30 predpoludne in ob 4.53 popoldne.

Pevsko društvo »Slava« od sv. Marije Magdalene spodnje priredi na veliki Šmaren, to je v sredo dne 15. t. m. korporativen izlet v Rojan, kjer priredi v krčmi gospoda Trevna (pri zlati kroni) krasen koncert, na katerem se bodo peli sami veliki zbori. Začetek koncertu ob 5. uri popoldne. Z ozirom na tužne razmere, ki vladajo v Rojanu vsled nečuvenga nasprotnega pritiska, se nadeja pevsko društvo »Slava«, da prihite na njega koncert toliko rojanski rodoljubi, kolikor oni iz bližnje okolice in mesta. Društvo »Slava« je uverjeno, da se ohranimo v naši okolici le tedaj, ako se vspodbujamo medsebojno in ako na sestankih vžigamo čut solidarnosti. Ko nas sovraži vse, se moramo tem bolj ljubiti sami med seboj.

Vabilo. »Delalsko podporno društvo« bo praznovalo dne 19. avgusta običajno obletnico blagoslovljenja društvene zastave z zjutranjo in popoldnansko slavnostjo. I. Zjutraj ob 7 $\frac{1}{2}$ uri se zberó udje in odborniki v prostorih društva, Via Molin piccolo št. 1. Od tod odidejo, z godbo, društveno zastavo in odborom na čelu, v cerkev sv. Antona novega. Točno ob 8. uri začne sveta maša, pri kateri bodo peli »Slovanskega pevskega društva«. Po sv. maši se vrnejo udje in odbor, spremljevanji z godbo, istim potom v društvene prostore pohraniti zastavo, potem se razidejo. II. Popoldne bo v odličnem vrtu šole družbe sv. Cirila in Metoda pri sv. Jakobu, ulica Giuliani 28., veselica, ki začne ob 5. uri.

Razpored: 1. Jenko: »Naprejš«, godba. 2. Iv. pl. Zajc: »Davorija«, godba. 3. J. Vašak: »Slovan«, moški zbor. 4. A. Grbee: »Na valovih sinje Adrije«, valček godba. 5. Vilko Novak: »Hrvaška Hrvatoma«, moški zbor. 6. Balfe: »Ciganka«, sinfonija, godba.

7. Benj. Ipavie: »Domovina«, godba. 8. F. S. Vilhar: »Hrvatska Davorija«, moški zbor s spremljevanjem godbe. 9. A. Gerbee: »Slovanski svet ti si krasan«, veliki venec, godba. 10. umetniški ognji, I. del. 11. Tuček: »Kovač v gozdu«, godba. 12. D. Jenko: »Što čutiš«, moški zbor. 13. Fogel: »Cigani«, godba. 14. »Umetniški ognji«, II. del. 15. »*»Min«, polka, godba. 16. Svobodna zabava.

Na veselici hosta sodelovala »Slovansko pevsko društvo« in godba pod vodstvom gospoda kapelnika Wagnerja. — Ustopnina za odrasle 20 nvč., otroci plačajo 10 nvč. Podpisani odbor se nadeja, da se družabniki in družabnice, kakor tudi drugi prijatelji društva mnogoštevilno udeležijo slavnosti.

Opomba. Družabniki in družabnice morejo ta dan nositi društveno znamenje. Na red pazijo postavljeni nadzorniki. V slučaju slabega vremena se veselica preloži na 26. avgusta ob isti uri zvečer.

Vzajemno podporno društvo za zavarovanje goveje živine v sv. Križu v tržaški okolici priredi dne 26. avgusta javno tombolo na občinskem trgu. Dohitka bosta dva: činkvina 100 kron, tombola 200 kron. Cene srečkam po 40 stotink. Začetek točno ob 4 $\frac{1}{2}$ uri popoldne. Po tomboli bo ples na občinskem trgu. Svirala bo domača godba.

Vesti iz ostale Primorske.

× **Nov notar.** C. kr. notar dr. Karol Mosettig je dne 4. t. m. položil prisego ter začne dne 15. t. m. uradovati v Boleu.

× **Imenovanje.** Finančni minister je imenoval vežbenika Evgenija Vladislavieha geometrom II. vrste v XI. plačilnem razredu in sicer za službovanje na Primorskem.

Vesti iz Kranjske.

* V papirnici na Vevčah je nagloma obolelo 15 delavk.

* **Tenorist Bučar**, ki je, kakor smo poročali svoj čas, angaževan za dunajsko dvorno opero, je minolo soboto prvič nastopil kakor člen opere in sicer v »Aidi«.

* **Stekla mačka** je dne 7. t. m. napadla 65-letnega Petra Starašinec iz Krasinec v črnomaljskem okraju in ga ogrizla. Starašinec so prepeljali v Ljubljano, od tod pa je v soboto v spremstvu dveh stražnikov odpotoval v Pasteurjev zavod na Dunaj.

* **Mestna posredovalnica** za delo in službe v Ljubljani. Od dne 4. januarja letos do dne 10. avgusta je došlo 2031 prošenj za delo in 1849 deloponudeb. 3179 delavcem je bilo 2037 odprtih mest nakazanih in v 1207 slučajih se je delo vsprejelo.

Štajerske vesti.

— **Slovenska šolna na Mutise** s prihodnjim šolskim letom razširi v dvorazrednico.

— **Krasno deluje** — kdo? Slavna celjska policijska oblast. Le poslušaj, dragi čitatelj! Ko so se vdeležniki velike Slomškovke slavnosti na Ponikvi vračali zvečer v Celje, bile so celjske ulice natlačene dobroznanega nemčurskega »materijala«, z namenom seveda, da, ako mogoče, na kakoršenkoli način razžali Slovence. In veste, kaj je storila celjska policija? Mesto, da bi razgnala poulično »občinstvo« ter skrbela, da imajo poštene slovenski izletniki mirno in svobodno pot, poslala je dva komisarja in več policajev, da so zadrževali slovenske goste na kolodvoru, češ, da je nevarno zapustiti kolodvor, dokler »gospoda« zunaj ne izvoli raziti se! Ni-li to krasno delovanje policije, ki, mesto da bi razganjale potepuhe, nadleguje mirno občinstvo in je svari, naj nestavlja na poskušajo — potepuhov?!

— **Lep spomenik velikemu Slomšeku.** V proslavo Slomškovke stoletnice je ljubljanski pol. svetnik g. Fran Podgoršek v svojem rojstnem kraju na Ponikvi na lastne stroške ustanovil javno ljudsko knjižnico. Take knjižnice so velikanskega pomena za ljudsko prosveto, kar je mej drugimi državami sprevidela tudi Rusija ter jih ustanovila v velikem številu. Kako potrebne bi bile javne ljudske knjižnice sosebno na Slovenskem, koliko bi naš narod pridobil na vrednosti in moči!

Razne vesti.

Li-Hung-Čang — prijatelj psov. Neki francoski list priobčuje naslednji spominek na poslednje bivanje kitajskega »Bismarcka« v Evropi: ko je bil Li-Hung-Čang leta 1898. na Angležkem, je položil venec na grob Gordon-paše, junaka Chartumskega. Rodbina Gordonova je čutila veliko hvaležnost za to počestčenje ter je premišljala, kako bi isto izrazila na viden način. Neki vnuk Gordon-paše, veleposestnik in prijatelj psov, je imel krasnega psa — bulldogga, ki je bil na raznih razstavah dobil prve nagrade; tega psa je poslal Li-Hung-Čangu, ko se je isti ravno mislil vrniti v svojo domovino. Dolgo ni bilo odgovora. Čez dva meseca pa je prispelo zahvalno pismo, ki se je glasilo:

»Prelepi dar, ki stemi ga poslali, me je presenetil. Pes je bil krasen. Žalibog pa moj želodec ne prenaša več takih delikates. Mojemu spremstvu pa je vaš pes izvrstno teknil. Li-Hung-Čang.

Na Kitajskem še pač nimajo društev v varstvo živalij.

Napad na kralja Humberta. Monza, kjer je padel nesrečni kralj kakor žrtva poživljenega zločinca, je bila že enkrat namenjena za napad na kralja Humberta. — Dne 9. julija 1886. se je bil ustrelil iz svoje puške sergeant 88. pešpolka Fran de Franceschi, ki je bil v kraljevem gradu v Monzi na straži. Zapustil je pismo, naslovljeno na kralja: »Dobil sem ukaz, da ustrelim Vaše veličanstvo, ker pa mislim, da je Vaše življenje dragocenejše nego moje, ustrelim samega sebe. Pred smrtjo Vas prosim milosti za mojo mater«. Preiskave državnega pravdnika in dotičnega polkovnika so pokazale, da se je de Franceschi udeležil v Milanu nekega shoda, na katerem so mu naložili, da mora kralja umoriti o prvi priliki. Takrat se je mnogo ugibalo o tajinstveni smrti sergeantovi; pravi vzrok je zvedel širši svet še le sedaj. — Usoda je dohitela kralja 14 let pozneje na istem mestu.

Loterijske številke, izžrebane dne 11. t. m.:

Trst	68	81	19	10	16
Line	89	15	7	10	29

Brzljavna poročila.

Nadvojvoda Rajner na Dunaju. DUNAJ 13. (K. B.) Nadvojvoda Rajner se je vrnil na Dunaj.

Nesreča na železnici. RIM 13. (K. B.) Kakih 12 kilometrov od Rima sta trčila dva vlaka. Dosedaj se ni moglo pogoditi, koliko je ranjenih in mrtvih. Šest mrtvecev so že našli. Veliki knez Peter Nikolajevič ruski in soproga, ki sta se nahajala v enem teh vlakov, nista poškodovana. Kralj in kraljica sta se takoj podala na mesto, kjer se je zgodila nesreča.

Nesreča na morju. PARIZ 12. (K. B.) Lovec na torpede »La France« je ob rti St. Vincent trčil z oklopnico »Brenus« ter se potopil. Moštvo so rešili.

Žalovanje za Liebknechtom. DUNAJ 12. (K. B.) Socijalno-demokratska stranka je priredila danes izredno dobro obiskano žalno svečanost za Liebknechtom. Schumeier je v svojem govoru slavil zasluge Liebknechtove za socijalne demokrate.

Pogreb Liebknehta. BEROLIN 12. (K. B.) Danes predpoludne je bil pogreb Liebknehta. Istega se je udeležilo kakih 100.000 oseb.

Vojna v južni Afriki. LONDON 11. (K. B.) Reuter javlja: General Buller je dne 9. t. m. pri Beginderlinku prekorail reko Vaal.

Ustaja na Kitajskem. LONDON 11. (K. B.) »New York Journal and Advertiser« javlja včeraj iz Hongkonga: Krog Svantaua se trajajo vedno nemiri in ropanje. Podkralj se ne ozira na opomine konzulov. Misijoni v Yungšanu so razrušeni; mnogo kitajskih kristijanov so kamenali.

WASHINGTON 12. (K. B.) Reuter javlja: Vlada Združenih držav se ne ozira na poziv kitajskih podkraljev od dne 10. t. m. o izkrcanju evropskih čet v Shanghaiu.

LONDON 13. (K. B.) »Daily Mail« javlja iz Čifua, da se nahaja na južni strani Tientsina 20.000 mož kitajske vojske, ki napadejo Tientsin, Taku ali Hongku.

LONDON 13. (K. B.) Reuter javlja iz Shanghaija: Dovoljenje, katero je dobil ruski poslanik v Peking, da v spremstvu vojakov

odpotoje v Tientsin, je v tamošnjih uradnih krogih presenetilo, ker to naravnost nasprotuje postopanju ostalih vlad; vendar mislijo, da se je to dovoljenje dalo v dobri veri.

RIM 12. (K. B.) »Agenzia Stefani« javlja, da je minister za vnauje stvari Visconti Venosta prejel šifrirano brzljavko italijanskega poslanika v Peking, z dne 5. t. m., v kateri izraža poslanstvo sožalje o smrti kralja Humberta, o kateri je bilo obveščeno iz Tsungli Yamena. Poslanik pristavlja, da že dva meseca ni prejel nobene brzljavke. Prošlo noč da je bilo slišati med evropskimi četami, ki branijo poslanstvo, in med Kitajci, streljanje iz pušek. En Rus mrtev, dva ranjena. Od 30. julija, pravi brzljavka, ne vemo ničesa o zveznih četah. Upamo, da ne bodo odlašali napredovati proti Peking.

PETROGRAD 12. (K. B.) Uradni list pozdravlja grofa Waldersée-a, kakor izrednega stratega, ki je večkrat pokazal svoje sijajne vojaške vrline. Dasi njegova naloga ni lahka, vendar bodo sinovi nebeske države še se dolgo spominjali tega izvrstnega vojaka.

SINGAPORE 12. (K. B.) Italijanska ekspedicijska za Kitaj je prispela semkaj.

MARSEILLE 12. (K. B.) V prisotnosti predsednika republike, ki je prispel danes semkaj, so o veliki svečanosti izročili ekspedicijskemu voju, namenjenemu za Kitaj, zastave. Loubet je v navdušenem govoru pozival vojaške, da kaznujejo Kitajce. Temu je sledila smotra vojaštva, na kar je bil dejaven, katerega je predsednik na prefekturi priredil častnikom, odhajajočim na Kitajsko.

PETROGRAD 13. (K. B.) Finančni minister je izrazil prvemu inženjeru kitajske vzhodne železnice čarjevo zahvalo za možato izpolnjevanje dolžnosti nasproti prostolu in domovini. Brzljavka zaključuje z besedami: »Njegovo veličanstvo je izvolilo izreči prepričanje, da se bode po osvoboditvi Harbina s prejšnjo odločnostjo zavzeli za to, da se železnica dovrši.

Anarhisti. RIM 12. (K. B.) »Tribuna« javlja, da so pri Bresciji, Quintavalle-u in Lannerju v Pratu zaplenili zelo važne listine, ki razjasnijo vso zaroto. Bresci še ni spremenil svojega cinizma.

Trgovina in promet.

Nemci in Bolgari. Nemško levantinsko parobrodno društvo v Hamburgu je sklenilo z bolgarsko vlado pogodbo na pet let, glasom katere bodo parniki imenovane družbe od 1. septembra star. kal. t. l. po dvakrat na mesec pristajali v bolgarskima lukama Burgas in Varna. Za to bo nemško društvo dobivalo od bolgarske vlade znatno subvencijo. Nemci se mislijo o tej priliki okoristiti zlasti z bolgarskim žitom, katerega so letos pridelali nenavadno mnogo. — Dovoljimo si vprašanje: ali bi agilnosti nemškega parobrodnege društva ne mogel posnemati tudi naš Lloyd? Istemu bi kaka subvencija iz tuje države tudi gotovo ne škodila, ka-li?

Zaloga in tovarna

pohištva vsake vrste

od

Alessandro Levi Minzi v Trstu

Piazza Rosario 2. (šolsko poslopje).

Bogat izbor v tapetarijah, zrcalih in slikah. Ilustriran cenik gratis in franco vsakemu na zahtevo.

Cene brez konkurence.

Predmeti stavijo se na brod ali železnico brez da bi se za to kaj zaračunalo.

OBUVALA!

PEPI KRAŠEVEC

pri cerkvi sv. Petra (Piazza Rosario pod ljudsko šolo)

priporoča svojo

bogato zalogo raznovrstnega obuvala za gospode, gospe in otroke

Poštarne naročbe se izvrše v tistem dnevu. Odpošiljatev je poštne prosta.

Prevzema vsako delo na debelo in drobno ter izvršuje iste z največjo natančnostjo in točnostjo po konkurenčnih cenah.

Za mnogobrojne naročbe se priporoča

Josip Stantič

čevlj. mojster

Izjava

Z ozirom na notico, objavljeno v sobotni številki pod naslovom »Zob za zob«, izjavljam na svoje poštenje:

da sem bil po izvestnih osebah z grožnjami prisiljen razobesiti znake sožalja; priča temu je gospod Anton Žitko, kateremu so grozili na isti način;

da sem nemudoma odpustil iz službe onega pomočnika, ki se je brez moje vednosti in proti moji izrečni volji udeležil demonstracije.

Jaz sem Avstrijec in spoštujem Slovence, od katerih živim: niti na misel mi ni prišlo torej, da bi se hotel udeležiti demonstracij proti njim. Kar sem storil sam, sem storil pod nečuten pritiskom — kakor so storili skoro vsi obrtniki; a ker je storil moj pomočnik, sem dovolj izdatno obsodil z gori označenim korakom proti njemu. Slovence tržaške prošim torej, naj blagohotno upoštevajo vse in naj mi ohranijo svoje zaupanje.

V Trstu, dne 13. avgusta 1900.

Anton Zigoj.

Kaj je ABLUVIA?

Čitajte jutrajšnjo „Edinost“.

Ugodna prilika.

Radi preselitve se proda v Komnu za **neverjetno nizko ceno** dve tikajoči se hiši (jedna dvonadstropna, druga jednonadstropna), bogato meblirani, z lepim dvoriščem, z dvema podzemeljskimi kletmi, hlevom, žganjarnico, vodnjakom, z razno kletarsko in gospodarsko opravo in lepo vredenim vrtom. Poleg tega še 10.437 m² velik, vzorno vreden vinograd, cepljen na ameriški podlagi v rofošk v 2. 3. in 4. letu starosti. Hiši ste kaj pripravi za obrt posebno pa za letovišnike ter bi z ozirom na neverjetno skromno ceno donasali velik letni dobiček.

Iz prijaznosti posreduje Josip Štrekelj v Komnu.

Nikaka skrivnost ni več,

da si napravi vsakdo doma sam brez vsake priprave in težave najfinije likerje po francoskem sistemu s pomočjo ekstraktov, ki stanejo za po 5 litrov likerjev: **Tropinovec, Absint, Vermut, Ruski pelinovec, Češki liker, Kimel po 80 kr.; Slivovec, Rum, Česnjevec, Alaš, Alpski liker po 85 kr. in Konjak, Benediktinec, Chartreuse, Pilzenski liker po 95 kr.** Razpošiljam proti predplačilu v znak ali poštno nakaznico; po poštne povzetju 10 kr. več. Vsaki pošiljki pridenem navodilo kako se napravi liker. Preprodajalec, če naročijo več blaga, se cene mnogo znižajo.

Anton Rukavina

TRST - Via Belvedere št. 23. - TRST

Restavracija

Ivana Šiškovica, Hrpelje-Kozina

se odda v najem radi preoblegla posla in opravka z drugimi mojimi trgovinami. Gostilna je v najlepši legi ob glavni cesti v Kozini, obsega mnogo lepih in elegantnih sob za gostijo in letovišcarje ter je po letu in po zimi vedno dobro obiskovana. Poseben hlev za konje in vozove.

Ponudbe sprejema lastnik Ivan Šiškovič Hrpelje-Kozina.

Dr. Gustav Gregorin,
odvetnik,

via Molino piccolo 3. II.

sprejme v svojo pisarno pisarniškega vežbenika.

Omnibus k vsakemu vlaku.

Restaurant **Hôtel Sušak** Kavarna

Obed po 1 krono. — Večerja po 60 vin.

Poleg abonementov je podpisano ravnateljstvo uvedlo tudi **izdajo blokov**, veljavnih za željeno dobo **za obeje po ceni ene krone**. Vsak dan raznovrsten in obilen **menu**.

Izborna bela vina iz slavnostnih kleti prav. grofa Nikole Podrinskega v Zagrebu.

Domače vino prve vrste iz Meje je vedno v veliki izbiri liter po 1 K. 20 vin.

Dalmatinska najizbranejša vina v butiljah po vin. 40, 60 in 1 K.

Opozarjajo se p. n. gospodje obiskovalci posebno na slovite marke **Solinsko in Kastelanski Crljenak**. Pristna **Vodica** iz Bakra, lastnega pridelka, po 2 K. butiljka.

Plzensko pivo iz prve delniške pivovarne v Plznu po 64 vin. liter.

RAVNATELJSTVO.

Elegantne sobe od K 1.20 naprej.

Velika dvorana za koncerte in gledališke predstave

Električno razsvetljen vrt.

Balinanje in Lawn-Tennis.

Omnibus k vsakemu vlaku.

HERA PROMETHEUS

DELNIŠKO DRUŠTVO ZA APNENI OGLJIK IN ACETILENSKI PLIN NA DUNAJU

Izvršuje napeljave za razsvetljavo s plinom in acetilenskim plinom za zasebnike in mesta v kakoršnjih si bode številnih plamenov.

Točno delo z jamčenjem za nepomankljiv učinek.

ŠEST ZLATIH KOLAJN

Zlata kolajna Berlin	1898	Zlata kolajna Budapest	1899
» » » »	99	» » » »	» » » »
» » » »	» » » »	» » » »	» » » »
» » » »	» » » »	» » » »	» » » »

Izvršenih 2000 napeljav za zasebnike v vseh delih sveta.

Centralne napeljave v delovanju s približno 15000 plamenov.

Čistilni in sušilni sistem glasom privilegija nemškega cesarstva št. 98.762 in 108.244, ki zadošča najstrožjim zahtevam, se je dejanski uporabil z najodličnejšimi uspehi.

Apneni ogljik najprej vrste, ki daje največ plina, se prodaja po ugodnih cenah.

Glavni zastopnik

za Istro, Goriško, Trentinsko, Dalmacijo, Kranjsko, Italjansko, ter angleško Indijo
EDVARD TURECK V TRSTU.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi
sklepa

zavarovanja na smrt in na doživetje, doto otrokom, pokojnine in različna zavarovanja.

25-letni mož zagotovi proti četrtletni zavarovalnini K. 6.42 zaostalom svojim K. 1000.—, plačilno takoj po njegovi smrti ali pri doživetju 60. leta. Po petletnem plačevanju zmanjšuje se zavarovalnina za dividendo.

Najugodnejši pogoji. Ves dobiček pripada članom.

V poslednjih letih izplačano je bilo 10 odstotkov zavarovalnine.

Izplačana dividenda	K 716.541.28
Reserve in fondi	K 20.579.494.88
Dosežanja izplačila	K 62.922.942.86

Pojasnila in tarife radovoljno pošilja

generalno ravnateljstvo banke „Slavije“ v Pragi

na Havličkovem trgu,

kakor tudi nje generalni zastop v Ljubljani.

Dr. Rosa Balsam Praško domače zdravilo

iz lekarne B. Fragner-ja v Pragi

je že več kakor 30 let obče znano domače zdravilo **vzbuja slast in odvaja lahko**. Z redno uporabo istega se prebavljanje krepi in ohrani.

Velika steklenica 1 gld., mala 50 nvč.
po pošti 20 nvč. več.

Varilo! Vsi deli embalaže nosijo
zraven stoječo, postavno položen varstveno znamko.

je staro, najprej v Pragi rabljeno domače zdravilo, katero varuje in ohrani rane čiste, vnetje in bolečine olajša in hladi.

V pušicah po 35 in 25 nvč., po pošti 6 nvč. več.

Glavna zaloga:

Lekarna B. Fragner-ja c. in kr. dvornege zalagatelja „pri črnem orlu“

Praga, Malastran, ogel Spornerejevice ulice.

Vsakdanje poštno razpošiljanje.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogerske, v Trstu v Lekarnah: G. Luciani, E. Leitenburg, P. Prendini, S. Serravallo, A. Suttina, C. Zanetti, A. Praxmarer.

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih cenah. Za enkratno insercijo se plača po 1 nvč. za besedo; za večkratno insercijo pa se cena primerno zniža. Oglasi za vse leto za enkrat na teden stanejo po 10 gld. ter se plačujejo v četrtletnih anticipatnih obrokih. Najmanjša objava 30 nvč.

V Trstu.

Zaloga likerjev v sodčih in buteljkah.

Perhauc Jakob ulica Aequedotto 8
Zaloga vsakovrstnih vin in butelj. Postrežba točna, cene zmerne.

Krème.

Potočnik Fran ima gostilno v ulici Ireneove št. 2, točji istrsko, dalmatinsko in belo vipavsko vino ter Steinfeldsko pivo vsaki čas mrzle jedi. Odprto vedno do polnoči.

Obuvala.

Rehar Peter ulica Riborgo št. 25. Velika zaloga in delavnica vsakovrstnega obuvala po naročbi.

Pekarne in sladčičarne.

H. Stibiel Piazzetta S. Giacomo št. 3 (Corso) filijalka ulica Riborgo 15. ima veliko pekarno in sladčičarno. Vedna zaloga vsakovrstnih tort, krokanč, konfetov, raznovrstnih sladčič v kosih in v skatljicah, finih biškotov, različnih likerjev in vin v buteljkah za poroke, birne, krste in druge slavnostne prilike. Vsakovrsten, vsak dan večkrat pečen fin in navaden kruh se razpošilja po pogodbi in naročilu franko na dom in trgovcem v razprodajo.

Jak. Perhauc Ulica Stadion št. 20, pekarna in sladčičarna, svež kruh večkrat na dan, prodaja moke. Vsprejema tudi domači kruh v pečivo. Postrežba točna.

Kavarne.

Anton Šorli priporoča svoji kavarni »Commercio« in »Tedesco« ki sti shajališči Slovencev. Na razpolago so vsi slovenski in mnogi drugi časniki.

Trgovci.

Fran Hitty Ulica Barriera vecchia št. 13 prodajalnica vsakovrstnega manufakturnega blaga in drobnarij. Na zahtevanje se pošiljajo vzorci tudi na deželo.

Oglje in drva.

Muha Josip v ulici del Torro štev. 12 priporoča svojo dobro preskrbljeno zalogo oglja in raznega kuriva kakor premoga, koka, trdega lesa itd. Svoji k svojim!

Pohištvo.

Prva slovenska izdelovalnica in zaloga zaznovrstnega pohištva lastnega izdelka. Sprejemam naročbe po načrtu. Delo fino in trpežno, cene brez konkurence. Za množične naročbe se toplo priporoča svojim rojakom v mestu in na deželi v smislu gesla „svoji k svojim.“ Andrej Jug v Trstu ulica S. Lucia 14 (zadej e. kr. deželne sodnije.)

Slovenec priporoča svojo veliko prodajnico in izdelovalnico vsakovrstnega pohištva in popravilne istega po cenah ki zadovolje gotovo vsakega gosta. Za obilne obiske se priporoča Ivan Cink, ulica S. Daniele št. 2.

V Gorici.

Civilni in vojaški krojač.

C. kr. privilegirani kroji vsakemu koj razumijivi krojiti

Martin Poveraj v Gorici na Travniku št. 22 I. n. ima izborni zalogo vsakovrstnega blaga za obleke iz inozemskih in avstrijskih tovarn in gotovih oblek, dežnikov in sobnih plaščev za vsako sezono. Vse po najnovejši modi.

Voščene sveče.

J. Kopač svečar v Gorici ulica Sv. Antona št. 7 izdeluje sveče iz pristnega čebelnega voska. Za pristnost jamči s 2000 k. Za obilne naročbe se priporoča prečistiti duhovščini, cerkvenim oskrbnikom ter slavnemu občinstvu.

Tovarna nadplavov (Schuhob ertheil) tvorniško zalogo usnja in podplavov, vse potrebščine za čevlarje, sedlarje, knjigoveze, itd. ter glavno zalogo voščila (biksa) družbe Sv. Cirila in Metoda v Ljubljani ima trdnja Ivan Drufovka Gorica Travnik 5 Filijalki v Komnu in Sezani. Ceniki zastop in franco naročila točna.

Novoporočenci pozor! Velika zaloga vsakovrstnega pohištva, mebljev, okvirjev, ogledali stolic za jedilne sobe, blazin z različnimi tapetacijam, in pohištvo za elegantne sobe. Sprejemanje vsakovrstnih naročil v svo to stroko spadajočih del Anton Breščak, Gorica, Gosposke ulice št. 14. Prodaja proti primerni varščini tudi na obroke.

Fran Wilhelmov

odvajajoči čaj

od

Frana Wilhelm
lekarnarja v Neunkirchen

(Spodnja Avstrija).

Se dobi v vseh lekarnah v zavrtku po 1 gld. av. velj.